

Handläggare
Charlotte Gredenberg
Telefon: 08-50824452

Till
Skärholmens stadsdelsnämnd
2025-03-27

Program för öppen förskola

Svar på remiss från kommunstyrelsen KS 2024/1410

Förvaltningens förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden beslutar att godkänna förvaltningens skrivelse som svar på remiss om program för öppen förskola.
2. Omedelbar justering.

Sammanfattning

Skärholmens stadsdelsnämnd har mottagit en remiss av Program för öppen förskola från Kommunstyrelsen. Förvaltningen ser positivt på programmet som ger en grund och tydlig riktning för fortsatt utveckling av en kvalitativ öppen förskola i Skärholmen och i hela staden.

Bakgrund

Kommunstyrelsen har remitterat Program för öppen förskola till samtliga stadsdelsnämnder, Stadsledningskontoret, Arbetsmarknadsnämnden, Socialnämnden, Kulturnämnden samt Regionen.

Ärendet

I kommunfullmäktiges budget 2024 fick förskolenämnden i uppdrag att, i samarbete med stadsdelsförvaltningarna, ta fram riktlinjer för öppen förskola. Utifrån tillämpningsanvisningar föreslås riktlinjerna rubriceras *program för öppen förskola*.

Syftet med programmet är att säkerställa en jämn kvalitet och god uppföljning av verksamheten. Det sociala perspektivet och arbetet med inskrivningsgrad ska vara tydligt närvarande. I öppen förskola ska barnen få möta en pedagogisk verksamhet som bidrar till utveckling samt igenkänning av såväl aktiviteter som pedagogiskt material när de börjar på förskola. Öppen förskola är frivillig att besöka och riktar sig till barn som inte är inskrivna i förskola, från nyfödda till start i förskoleklass och medföljande vuxen. Verksamheten erbjuder de yngsta barnen möjlighet att delta i pedagogiska gruppaktiviteter och föräldrar ges möjlighet till social

gemenskap med andra föräldrar samt att delta i aktiviteter planerade utifrån besökarens efterfrågan och lokala behov.

Öppen förskola omnämns i skollagens i kapitel 25, 3§ och ingår i de verksamheter som benämns annan pedagogisk verksamhet. Öppen förskolas uppdrag i enlighet med skollagen 25 kapitlet, 3§ ”Den öppna förskolan ska erbjuda barn en pedagogisk verksamhet i samarbete med de till barnen medföljande vuxna samtidigt som de vuxna ges möjlighet till social gemenskap.”

För att omsätta uppdraget enligt skollagen omfattar öppen förskola följande målområden;

- Tillgängliga verksamheter med generösa öppettider
- Attraktiva mötesplatser med aktiviteter av god kvalitet
- Välutbildad personal med relevant kompetens
- Aktiv samverkan med centrala aktörer
- Uppföljning och utvärdering för fortsatt utveckling

Öppen förskolas arbete syftar även till att främja integration och motverka ohälsa och riktar sig till både barn och deras föräldrar;

- *till barnen* för att de ska få möta en pedagogisk verksamhet som bidrar till utveckling samt igenkänning av såväl aktiviteter som pedagogiskt material när de börjar på förskola.
- *till föräldrar* för att uppmuntra och motivera dem att skriva in barnen i förskola och för att själva fortsätta med studier eller arbete efter föräldraledighet.
- *till både barn och föräldrar* för att kunna delta i aktiviteter som ger språkglädje, skapar nyfikenhet, lust och vilja att kommunicera. Sång, berättande, litteratur, lek och samtal är exempel på innehåll som barn och föräldrar får möjlighet att uppleva tillsammans.

För detta krävs personal med relevant grundkompetens som deltar i kontinuerlig fortbildning samt aktiv samverkan med andra funktioner i samhället som till exempel *barnavårdscentral*, *vuxenutbildning*, *familjerådgivning*, *bibliotek* med flera.

Introduktionsförskola är en del av öppen förskola med riktade insatser för utrikesfödda föräldrar med särskilt fokus på språkutvecklande arbete, föräldraskapsstödjande aktiviteter och insatser för inskrivning i förskola. Introduktionsförskolor är integrerade och samlokaliserade med öppen förskola och introduktionsförskola är därför en del av Program för öppen förskola.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelning förskola.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Det finns inte nationella styrdokument för öppen förskola. Läroplan för förskolan (Lpfö 98) har en vägledande funktion likväl som framtaget program för öppen förskola. Programmet anger hur stadsdelsnämnder ska bedriva och utveckla en likvärdig öppen förskola med god kvalitet, i samarbete med nämnder och andra aktörer. Förvaltningen har deltagit i arbetet med framtagning av programmet både genom deltagande i referensgrupp samt besvarande av enkät.

Förvaltningen ser positivt på programmet som ger en grund och tydlig riktning för fortsatt utveckling av en kvalitativ öppen förskola i Skärholmen och i hela staden. Programmet skriver fram att aktiviteter, planering och utformande av verksamheten utgår från besökarnas behov och närområdets karaktär vilket möjliggör lokala utformningar.

I programmet beskrivs att öppen förskola ska erbjuda en pedagogisk verksamhet, med pedagogiska aktiviteter i en pedagogisk miljö. Det pedagogiska arbetet kopplas till förskolan där öppen förskola ska skapa förutsättningar och förbereda för en trygg övergång till förskola. Att öppen förskola ingår inom avdelning förskola skapar goda förutsättningar för att bland annat utveckla den pedagogiska miljön så att det finns tillgång till det material som barnen senare möter i förskolan.

I stadsdelsområdet är öppen förskola en viktig plats i att bidra till etablering i svenska samhället och stärka integrationen för utrikesfödda föräldrar och deras barn. Öppen förskola är även en viktig mötesplats i syfte att uppmuntra och motivera till inskrivning i förskola och därmed påbörja barnets utbildning i skolväsendet. Förvaltningen är positiv till att programmet lyfter fram att öppen förskola är en viktig plats som ska bidra till etablering i svenska samhället och stärka integrationen för utrikesfödda föräldrar och deras barn.

Programmet förtydligar att öppen förskola ska ha naturliga inslag av utomhusaktiviteter där barn och deras föräldrar uppmuntras till lek och rörelse. Förvaltningen ser detta som positivt då utomhusaktiviteter och rörelse är en bra grund för hälsa och är arbetssätt som fortsätter i förskolan. Tillgången till Fritidsbanken i Skärholmens centrum möjliggör även lån av fritidsutrustning.

Jämställdhetsanalys

Besökare till öppen förskola kan vara både kvinnor och män, flickor och pojkar. Öppen förskola bidrar till arbetet med integration

genom att verksamheten och andra aktörer erbjuder språkundervisning, samhällsinformation samt fördjupad information om förskola. Eftersom de flesta besökare är kvinnor gynnar dessa aktiviteter främst kvinnor.

Barnkonsekvensanalys

Ett program för öppen förskola har såväl indirekt som direkt påverkan på barn. Öppen förskola riktar sig både till barn och deras medföljande vuxna som i många fall är vårdnadshavare till barn. Öppen förskola är en mötesplats med betydelse för barns hälsa, utveckling och lärande likväl som en plats för gemenskap och stöd i föräldrarollen. Syftet med programmet är att säkerställa en jämn kvalitet och god uppföljning av verksamheten och anses därmed vara förenligt med barnets bästa.

Lisa Kinnari
Stadsdelsdirektör
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Kim Lagerquist
Ansvarig
Skärholmens
stadsdelsförvaltning

Bilagor

1. Program för öppen förskola
2. Tjänsteutlåtande Förskoleförvaltningen

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Lisa Kinnari, Stadsdelsdirektör	2025-03-10
Kim Lagerqvist, Ansvarig	2025-03-10